

II

(Säädökset, joita ei tarvitse julkaista)

NEUVOSTO

**NEUVOSTON PÄÄTÖS,
tehty 22 päivänä heinäkuuta 2003,
jäsenvaltioiden työllisyyspolitiikan suuntaviivoista**

(2003/578/EY)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 128 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon komission ehdotuksen ⁽¹⁾,ottaa huomioon Euroopan parlamentin lausunnon ⁽²⁾,ottaa huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon ⁽³⁾,ottaa huomioon alueiden komitean lausunnon ⁽⁴⁾,

ottaa huomioon työllisyyskomitean lausunnon,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 2 artiklassa asetetaan unionin tavoitteeksi edistää taloudellista ja sosiaalista edistystä sekä työllisyyden korkeaa tasoa. Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 125 artiklassa puolestaan määrätään, että jäsenvaltiot ja yhteisö pyrkivät kehittämään yhteensovittettua työllisyysstrategiaa ja erityisesti edistämään ammattitaitoisen, koulutetun ja mukautumiskykyisen työvoiman sekä talouden muutoksiin reagoivien työmarkkinoiden kehittymistä.
- (2) Luxemburgissa 20 ja 21 päivänä marraskuuta 1997 työllisyyttä käsitelleen ylimääräisen Eurooppa-neuvoston kokouksen jälkeen neuvosto antoi 15 päivänä joulukuuta 1997 päätöslauseelman työllisyyden suuntaviivoista

vuodeksi 1998 ⁽⁵⁾ ja käynnisti näin näkyvän prosessin, johon on sitouduttu poliittisesti hyvin vahvasti ja jolla on kaikkien asianosaisten osapuolten laaja hyväksyntä.

- (3) Lissabonissa 23 ja 24 päivänä maaliskuuta 2000 kokoontunut Eurooppa-neuvosto asetti Euroopan unionille uuden strategisen päämäärän, jonka mukaan unionista on tultava maailman kilpailukykyisin ja dynaamisin tietoon perustuva talous, joka kykenee ylläpitämään kestäväää talouskasvua, luomaan uusia ja parempia työpaikkoja ja lisäämään sosiaalista yhteenkuuluvuutta. Tämän saavuttamiseksi neuvosto sopi vuodeksi 2010 yleisistä työllisyystavoitteista ja naisten työllisyystavoitteista, joita täydennettiin Tukholmassa 23 ja 24 päivänä maaliskuuta 2001 kokoontuneessa Eurooppa-neuvostossa tammikuuksi 2005 asetetuilla välitavoitteilla ja vuodeksi 2010 asetetuilla ikääntyviä koskevilla uusilla työllisyystavoitteilla, joissa otetaan huomioon väestön ikääntymiseen liittyvä haaste.

- (4) Nizzassa 7, 8 ja 9 päivänä joulukuuta 2000 kokoontunut Eurooppa-neuvosto hyväksyi Euroopan sosiaalisen toimintaohjelman, jossa todetaan, että täystyöllisyyteen palaaminen edellyttää kunnianhimoista politiikkaa työllisyysasteen nostamiseksi, alueellisten erojen pienentämiseksi, eriarvoisuuden vähentämiseksi sekä työllisyyden laadun parantamiseksi.

- (5) Barcelonassa 15 ja 16 päivänä maaliskuuta 2002 kokoontunut Eurooppa-neuvosto kehotti vahvistamaan Euroopan työllisyysstrategiaa tehostetulla, yksinkertaistetulla ja paremmin hallitulla prosessilla, jonka aikataulu on linjattu vuoteen 2010 ja johon on sisällytetty Lissabonin strategian tavoitteet ja päämäärät. Barcelonan Eurooppa-neuvosto kehotti myös tehostamaan politiikan koordinoitiprosesseja ja sovittamaan yhteen talouspolitiikan laajojen suuntaviivojen ja työllisyyden suuntaviivojen hyväksymisaikataulut.

⁽¹⁾ Ehdotus tehty 8. huhtikuuta 2003 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä).

⁽²⁾ Lausunto annettu 3. kesäkuuta 2003 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä).

⁽³⁾ Lausunto annettu 14. toukokuuta 2003 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä).

⁽⁴⁾ Lausunto annettu 3. heinäkuuta 2003 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä).

⁽⁵⁾ EYVL C 30, 28.1.1998, s. 1.

- (6) Brysselissä 20 ja 21 maaliskuuta 2003 kokoontunut Eurooppa-neuvosto vahvisti, että työllisyysstrategialla on keskeinen asema Lissabonin strategian mukaisten työllisyys- ja työmarkkinatavoitteiden täytäntöönpanossa ja että työllisyysstrategian ja talouspolitiikan laajojen suuntaviivojen, jotka toimivat yhteisön talouspolitiikan koordinoijana, olisi toimittava johdonmukaisesti. Brysselin Eurooppa-neuvosto kehotti vähentämään suuntaviivojen määrää ja tekemään niistä tuloskeskeisempiä, jotta jäsenvaltioilla on mahdollisuus laatia asianmukaisia toimintayhdistelmiä, sekä asettamaan suuntaviivojen tueksi asianmukaiset tavoitteet. Vuosi 2003 tarjoaa erityisen mahdollisuuden käyttää tehostetusti politiikan koordinoimien keskeisiä välineitä — talouspolitiikan laajoja suuntaviivoja, työllisyyden suuntaviivoja ja sisämarkkinastrategiaa — ja antaa niille uudet kolmen vuoden näkyvät.
- (7) Työllisyysstrategiaa on arvioitu perusteellisesti: siitä on saatettu päätökseen kattava väliarviointi vuonna 2000, ja laaja arviointi sen viidestä ensimmäisestä toteutusvuodesta saaduista kokemuksista on suoritettu vuonna 2002. Arvioinnissa tuli esiin tarve käsitellä strategiassa edelleen jäljellä olevia rakenteellisia heikkouksia sekä uusia haasteita laajentuneessa Euroopan unionissa.
- (8) Lissabonin tavoitteiden menestyksellä täytäntöönpano edellyttää, että jäsenvaltioiden työllisyyspolitiikassa tuetaan tasapuolisesti kolmea toisiaan täydentävää ja tukevaa tavoitetta, jotka ovat täystyöllisyys, työn laatu ja tuottavuus sekä sosiaalinen yhteenkuuluvuus ja osallisuus. Näiden tavoitteiden saavuttaminen edellyttää uusia rakenneuudistuksia, joissa keskitytään kymmeneen keskeiseen ja toisiinsa liittyvään prioriteettiin, ja erityistä huomiota pitäisi kiinnittää prosessin johdonmukaiseen hallintaan. Poliittikan uudistukset edellyttävät sukupuolten välisen tasa-arvon valtavirtaistamista kaikissa täytäntöönpanotoimissa.
- (9) Neuvosto hyväksyi 6 päivänä joulukuuta 2001 joukon indikaattoreita, joilla voidaan mitata kymmentä seikkaa työn laatuun tehtävissä investoinneissa, ja kehotti käyttämään näitä indikaattoreita työllisyyden suuntaviivojen ja suositusten seurannassa.
- (10) Aktiivisen ja ennaltaehkäisevän politiikan olisi oltava tehokasta ja edistettävä täystyöllisyyden ja sosiaalisen osallisuuden tavoitteita varmistamalla, että työttömät ja työmarkkinoiden ulkopuolella olevat pystyvät kilpailemaan työmarkkinoilla ja integroitumaan niille. Tällaisen politiikan tukena olisi oltava uudenaikaiset työmarkkinainstituutiot.
- (11) Jäsenvaltioiden olisi kannustettava luomaan enemmän ja parempia työpaikkoja edistämällä yrittäjyyttä ja innovaatiota myönteisessä toimintaympäristössä. Jäsenvaltiot ovat sitoutuneet panemaan täytäntöön pienyrityksiä koskevan eurooppalaisen peruskirjan ja ottaneet toteutukseen yrityspolitiikan vertailuanalyysointiprosessin.
- (12) Joustavuuden ja turvallisuuden välinen oikea tasapaino edistää yritysten kilpailukykyä tukemista, työn laadun ja tuottavuuden parantamista sekä helpottaa yritysten ja työntekijöiden mukautumista talouden muutoksiin. Tähän liittyen Barcelonan ja Brysselin Eurooppa-neuvostot kehittivät erityisesti työolainsäädännön tarkistamiseen siten, että työmarkkinaosapuolten asemaa kunnioitetaan samalla. Työterveys- ja työturvallisuusstandardien tasoa olisi nostettava vuosia 2002—2006 koskevan uuden yhteisön strategian mukaiseksi. Erityistä huomiota olisi kiinnitettävä työtapaturvien kannalta erityisen riskialttiisiin aloihin. Työntekijöiden pääsy koulutukseen on tärkeä tekijä joustavuuden ja turvallisuuden välisessä tasapainossa, ja kaikkien työntekijöiden osallistumista koulutukseen olisi tuettava, ottaen huomioon koulutusinvestoinneista työntekijöille, työnantajille ja koko yhteiskunnalle koituvat edut. Talouden rakenneuudistus on haaste työllisyydelle niin nykyisissä kuin tulevaisuudessa jäsenmaissa ja edellyttää aktiivista hallintoa, johon osallistuvat kaikki asianomaiset tahot, työmarkkinaosapuolet mukaan lukien.
- (13) Barcelonan Eurooppa-neuvosto suhtautui myönteisesti ammattitaitoa ja liikkuvuutta koskevaan komission toimintasuunnitelmaan, ja ammattitaidosta ja liikkuvuudesta 3 päivänä kesäkuuta 2002 annetussa neuvoston päätöslauselmassa kehoitettiin komissiota, jäsenvaltioita ja työmarkkinaosapuolia toteuttamaan vaaditut toimet. Alojen ja alueiden välisen liikkuvuuden lisääminen ja työnvälityspalveluiden parantaminen maahanmuuton työvoimanäkökohdat huomioon ottaen edistävät työllisyyden ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden lisäämistä.
- (14) Johdonmukaisten ja kattavien elinikäisen oppimisen strategioiden täytäntöönpano on olennaisen tärkeää pyrittäessä täystyöllisyyteen, työn laadun ja tuottavuuden parantamiseen sekä sosiaalisen yhteenkuuluvuuden lisäämiseen. Barcelonassa kokoontunut Eurooppa-neuvosto otti tyytyväisenä vastaan komission tiedonannon ”Eurooppalaisen elinikäisen oppimisen alueen toteuttaminen”, jossa tuotiin esiin elinikäisen oppimisen strategian tärkeimmät periaatteet: kumppanuudet, tiedon hankkiminen oppimistarpeista, riittävät resurssit, oppimiseen pääsyn helpottaminen, oppimiskulttuurin luominen ja

pyrkiminen pysyvään laadukkuuteen. Lissabonin Eurooppa-neuvoston käynnistämä koulutusjärjestelmien konkreettisia tulevaisuuden tavoitteita koskeva prosessi on tärkeässä asemassa inhimillistä pääomaa kehitettäessä, ja synergioita työllisyysstrategian kanssa olisi täysimääräisesti hyödynnettävä. Neuvosto hyväksyi 5 ja 6 päivänä toukokuuta 2003 keskimääräistä eurooppalaista suoritusta koskevat koulutuksen viitearvot, joista useat ovat erityisen tärkeitä työllisyyspolitiikan kannalta. Lissabonin Eurooppa-neuvosto kehotti lisäämään merkittävästi henkilöresursseihin tehtäviä investointeja henkeä kohti. Tämä vaatii riittäviä kannustimia työnantajille ja kansalaisille samoin kuin julkisen rahoituksen suuntaamista tehokkaampiin henkilöresurssi-investointeihin kaikkialla koulutusosalalla.

- (15) Työvoimatarjonnan on oltava riittävä, jotta voidaan vastata väestön ikääntymisen haasteeseen, tukea talouskasvua, edistää työllisyyttä ja taata sosiaaliturvajärjestelmien kestävyys. Komission ja neuvoston yhteisessä raportissa "Työvoimaosuuden nostaminen ja aktiivisen ikääntymisen edistäminen", jonka neuvosto hyväksyi 7 päivänä maaliskuuta 2002, todetaan tämän vaativan elämänvaiheajatteluun perustuvien kattavien kansallisten strategioiden kehittämistä. Poliitikassa olisi hyödynnettävä kaikkien henkilöryhmien työllistämismahdollisuuksia. Barcelonan Eurooppa-neuvosto sopi, että Euroopan unionin olisi pyrittävä nostamaan ihmisten tosiasiallista keskimääräistä työmarkkinoiltapoistumisikää vuoteen 2010 mennessä asteittain noin viidellä vuodella. läksi arvioitiin 59,9 vuotta vuonna 2001.
- (16) Työmarkkinoilla esiintyvät sukupuolierot olisi asteittain poistettava, jos Euroopan unionin halutaan pääsevän täystyöllisyyteen, parantavan työn laatua ja edistävän sosiaalista osallisuutta ja yhteenkuuluvuutta. Tämä edellyttää sukupuolten välisen tasa-arvon valtavirtaistamisstrategiaa ja erityisiä poliittisia toimia, joilla pyritään luomaan naisille ja miehille edellytykset siirtyä ja palata työmarkkinoille ja pysyä niillä. Barcelonan Eurooppa-neuvosto sopi, että jäsenvaltioiden olisi tarjottava lastenhoitopalveluita vuoteen 2010 mennessä vähintään 90 prosentille vähintään kolmevuotiaista mutta alle kouluikäisistä lapsista ja vähintään 33 prosentille alle kolmevuotiaista lapsista. Sukupuolten välisten työttömyys- ja palkkaerojen taustalla olevia tekijöitä olisi käsiteltävä, ja tämän tuloksena olisi laadittava erojen kaventamiseen tähtäävät tavoitteet asettamatta kuitenkaan kyseenalaiseksi tuottavuudesta ja työmarkkinatilanteesta johtuvia palkkaeroja.
- (17) Heikommassa asemassa olevien ryhmien tosiasiallinen integroituminen edistää sosiaalista osallisuutta, nostaa työllisyysastetta ja parantaa sosiaaliturvajärjestelmien kestävyyttä. Poliittisilla toimilla on torjuttava syrjintää, tarjottava henkilökohtainen lähestymistapa kunkin tarpeisiin ja luotava riittävät työmahdollisuudet tarjoamalla rekrytointikannustimia työnantajille. Joulukuun 3 päivänä 2001 tehdyllä neuvoston päätöksellä 2001/903/EY vuosi 2003 nimettiin Euroopan vammaisten teema-voodeksi⁽¹⁾. Työmarkkinoille pääsy on tärkeimpiä prioriteetteja vammaisten osalta, joita arvioidaan olevan Euroopan unionissa noin 37 miljoonaa ja joista useat ovat työkykyisiä ja -haluisia.
- (18) Täystyöllisyyden ja sosiaalisen osallisuuden näkymien parantamiseksi olisi luotava työstä saatavien tulojen ja toisaalta työttömyydestä tai työmarkkinoiden ulkopuolella olemisesta saatavien tulojen välille sellainen tasapaino, jolla ihmisiä kannustettaisiin siirtymään tai palaamaan työmarkkinoille tai pysymään niillä ja jolla edistettäisiin työpaikkojen luomista.
- (19) Pimeällä työllä tarkoitetaan "maksua vastaan tehtävää työtä, joka on luonteeltaan laillista mutta josta ei ilmoiteta viranomaisille". Tutkimusten mukaan epävirallisen talouden osuus on keskimäärin 7–16 prosenttia Euroopan unionin BKT:stä. Tämä olisi saatava muutettua ilmoitetuksi työksi, jotta parannettaisiin yleistä yritysten toimintaympäristöä, työpaikkojen laatua, sosiaalista yhteenkuuluvuutta sekä julkisen rahoituksen ja sosiaaliturvajärjestelmien kestävyyttä. Pimeän työn laajuudesta jäsenvaltioissa ja Euroopan unionissa olisi rohkaistava hankkimaan parempia tietoja.
- (20) Alueelliset työllisyys- ja työttömyyserot Euroopan unionissa ovat edelleen suuret ja kasvavat laajentumisen jälkeen. Ne olisi taloudellisen ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden tukemiseksi pyrittävä ratkaisemaan laajapohjaista lähestymistapaa noudattaen ja ottaen mukaan toimijat kaikilla tasoilla sekä hyödyntäen yhteisön rakennerahastoja.
- (21) Euroopan työllisyysstrategian viiden ensimmäisen toimintavuoden arvioinnissa tuli esiin parempi hallintotapa ratkaisevana tekijänä strategian tulevan toimivuuden kannalta. Työllisyyspolitiikan menestyksellä täytäntöönpano riippuu yhteistyökumppanuudesta kaikilla toimintatasoilla, toteuttamisesta vastaavien eri palveluiden osallistumisesta ja riittävästä taloudellisista resursseista, joilla tuetaan työllisyyden suuntaviivojen täytäntöönpanoa. Jäsenvaltiot ovat vastuussa suuntaviivojen tehokkaasta täytäntöönpanosta, johon sisältyy myös tasapuolinen toteuttaminen alue- ja paikallistasolla.

⁽¹⁾ EYVL L 335, 19.12.2001, s. 15.

- (22) Työllisyyden suuntaviivojen tehokas täytäntöönpano edellyttää työmarkkinaosapuolten aktiivista osallistumista kaikissa vaiheissa politiikan suunnittelusta sen täytäntöönpanoon. Työmarkkinaosapuolet ilmoittivat sosiaaliasioita käsitelleessä huippukokouksessa 13 päivänä joulukuuta 2001, että kolmikantaisen kuulemisen koordinaatiota on kehitettävä ja parannettava. Sovittiin myös, että ennen kutakin keväällä kokoontuvaa Eurooppa-neuvostoa pidettäisiin kasvua ja työllisyyttä käsittelevä kolmikantakokous.
- (23) Jäsenvaltioiden olisi pantava työllisyyden suuntaviivojen lisäksi täysimittaisesti täytäntöön talouspolitiikan laajat suuntaviivat ja varmistettava toimintansa johdonmukaisuus terveen julkisen talouden ja makrotalouden vakauden säilyttämisen kanssa,

ON PÄÄTTÄNYT SEURAAVAA:

Ainoa artikla

Hyväksytään tämän päätöksen liitteenä olevat jäsenvaltioiden työllisyyspolitiikan suuntaviivat, 'työllisyyden suuntaviivat'. Jäsenvaltioiden on otettava ne huomioon työllisyyspolitiikassaan.

Tehty Brysselissä 22 päivänä heinäkuuta 2003.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

G. ALEMANN

LIITE

TYÖLLISYYDEN SUUNTAIVIIVAT

Täystyöllisyyteen ja parempiin työpaikkoihin tähtäävä eurooppalainen strategia

Jäsenvaltiot toteuttavat työllisyyspolitiikkaansa niin, että siinä pannaan täytäntöön tavoitteet ja toimintaprioriteetit ja pyritään kohti jäljempänä esitettyjä tavoitteita. Erityishuomiota kiinnitetään työllisyyspolitiikan hyvään hallintotapaan.

Jäsenvaltiot panevat täytäntöön näiden työllisyyden suuntaviivojen ja niihin liittyvien työllisyyspolitiikan suositusten lisäksi talouspolitiikan laajat suuntaviivat ja varmistavat, että nämä kaksi välinettä toimivat yhdenmukaisesti.

Lissabonin tavoitteiden mukaisesti jäsenvaltioiden työllisyyspolitiikassa pyritään kolmeen hallitsevaan ja toisiinsa nivoutuvaan tavoitteeseen: täystyöllisyyteen, työn laatuun ja tuottavuuteen sekä sosiaaliseen yhteenkuuluvuuteen ja osallisuuteen.

Tavoitteisiin olisi pyrittävä tasapuolisella tavalla, josta käy ilmi niiden yhtäläinen merkitys unionin kunnianhimoisten tavoitteiden saavuttamisessa. Näihin tavoitteisiin olisi pyrittävä ottamalla mukaan kaikki asianosaiset toimijat. Synergiaa olisi hyödynnettävä täysimääräisesti, ja olisi tukeuduttava kaikkien kolmen tavoitteen väliseen positiiviseen vuorovaikutukseen. Yhtäläiset mahdollisuudet ja sukupuolten tasa-arvo ovat ehdottoman tärkeitä näitä kolmea tavoitetta kohti pyrittäessä.

Tällainen lähestymistapa auttaisi myös vähentämään työttömyyttä ja työmarkkinoiden ulkopuolella olemista.

Täystyöllisyys

Jäsenvaltiot pyrkivät saavuttamaan täystyöllisyyden toteuttamalla kattavaa poliittista lähestymistapaa, jossa yhdistetään kysyntä- ja tarjontapuolen toimenpiteet, ja nostamaan näin työllisyysasteita kohti Lissabonissa ja Tukholmassa esitettyjä tavoitteita.

Toimilla pyritään saavuttamaan Euroopan unionissa keskimäärin

- yleiseksi työllisyysasteeksi 67 prosenttia vuonna 2005 ja 70 prosenttia vuonna 2010,
- naisten työllisyysasteeksi 57 prosenttia vuonna 2005 ja 60 prosenttia vuonna 2010,
- ikääntyvien (55—64) työllisyysasteeksi 50 prosenttia vuonna 2010.

Kaikkien kansallisten tavoitteiden olisi oltava johdonmukaisia Euroopan unionin tasolla odotettavan tuloksen kanssa, ja niissä olisi otettava huomioon erityiset kansalliset olosuhteet.

Työn laadun ja tuottavuuden parantaminen

Työn laadun parantaminen liittyy läheisesti siihen, että ollaan siirtymässä kilpailuun ja osaamiseen perustuvaan talouteen. Laatuun olisi pyrittävä kaikkien toimijoiden yhteisin ponnistuksin ja etenkin työmarkkinaosapuolten vuoropuhelun kautta. Kyseessä on moniulotteinen käsite, jossa käsitellään sekä työn ominaispiirteitä että laajemmin työmarkkinoita. Siihen sisältyvät itse työn laatu, ammattitaito, elinikäinen oppiminen ja urakehitys, sukupuolten tasa-arvo, työterveys ja -turvallisuus, joustavuus ja työsuhteturva, sosiaalinen osallisuus ja työmarkkinoille pääsy, työn organisointi ja työ- ja yksityiselämän tasapaino, työmarkkinaosapuolten vuoropuhelu ja työntekijöiden osallistuminen, monimuotoisuus ja syrjimättömyys sekä yleinen työsuoritus.

Työllisyysasteen nostamisen on tapahduttava samanaikaisesti yleisen työn tuottavuuden lisäämisen kanssa. Työn laatu voi auttaa parantamaan työn tuottavuutta, ja näiden välistä synergiaa olisi hyödynnettävä täysimääräisesti. Tämä asettaa erityisiä haasteita työmarkkinaosapuolten vuoropuhelulle.

Sosiaalisen yhteenkuuluvuuden ja osallisuuden vahvistaminen

Työ on keskeinen keino sosiaaliseen osallisuuteen. Työllisyyspolitiikalla olisi synergiassa avoimen koordinoitumisen kanssa tuettava sosiaalista osallisuutta helpottamalla osallistumista työmarkkinoille niin, että edistetään kaikkien työkykyisten naisten ja miesten pääsyä laadukkaisiin työpaikkoihin, torjutaan syrjintää työmarkkinoilla sekä ehkäistään syrjäytymistä työmaailmasta.

Taloudellista ja sosiaalista yhteenkuuluvuutta olisi edistettävä vähentämällä alueellisia työllisyys- ja työttömyyseroja, torjumalla työllisyysongelmia Euroopan unionin heikoimmin kehittyneillä alueilla ja tukemalla taloudellista ja sosiaalista rakenneuudistusta.

ERITYISSUUNTAVIIVAT

Näiden kolmen yleisen tavoitteen saavuttamiseksi jäsenvaltiot harjoittavat politiikkaa, jossa otetaan huomioon seuraavat erityissuuntaviivat toiminnan painopisteinä, ja noudattavat sukupuolten välisen tasa-arvon valtavirtaistamista kunkin painopisteen osalta.

1. KOHDISTETAAN TYÖTTÖMIIN JA TYÖMARKKINOIDEN ULKOPUOLELLA OLEVIIN AKTIIVISIA JA ENNALTAEHKÄISEVIÄ TOIMENPITEITÄ

Jäsenvaltiot kehittävät ja panevat täytäntöön työttömien ja työmarkkinoiden ulkopuolella olevien osalta aktiivisia ja ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä, joilla pyritään ehkäisemään näiden ajautumista pitkäaikaistyöttömyyteen sekä edistämään työhaluisten työttömien ja työmarkkinoiden ulkopuolella olevien kestävää integroitumista työllisyyteen. Jäsenvaltiot

- a) varmistavat, että kaikkien työnhakijoiden tarpeet tunnustetaan heidän työttömyytensä varhaisessa vaiheessa ja että he saavat sellaisia palveluja kuin neuvoja, ohjausta, työnhakuapua ja henkilökohtaisen toimintasuunnitelman,
- b) edellä mainitun kartoituksen perusteella tarjoavat työnhakijoille toimivia ja tehokkaita toimenpiteitä, joilla nämä voivat parantaa työllistettävyytään ja integroitumismahdollisuuksiaan, kiinnittäen erityishuomiota ihmisiin, joilla on eniten vaikeuksia työmarkkinoilla.

Jäsenvaltiot varmistavat, että:

- jokaiselle työttömälle tarjotaan uusi mahdollisuus koulutuksen, uudelleen koulutuksen, työharjoittelun, työpaikan tai muun työllistämistoimenpiteen muodossa (tarvittaessa tämä yhdistetään jatkuvaan työnhakuapuun); tämä olisi tehtävä nuorten osalta viimeistään kuudentena työttömyyskuukautena ja aikuisten osalta viimeistään kahdentenatoista työttömyyskuukautena,
- vuoteen 2010 mennessä 25 prosenttia pitkäaikaistyöttömistä osallistuu aktiivisiin toimenpiteisiin koulutuksen, uudelleen koulutuksen, työharjoittelun tai muun työllistämistoimenpiteen muodossa tavoitteena saavuttaa kolmen tältä osin edistyskellimmän jäsenvaltion keskiarvo;

- c) uudenaikaistavat ja vahvistavat työmarkkinainstituutioita, erityisesti työvoimapalveluja;
- d) varmistavat työvoimapolitiittisten ohjelmien tehokkuuden ja toimivuuden säännöllisen arvioinnin ja siihen perustuvat tarkistukset.

2. TYÖPAIKKOJEN LUOMINEN JA YRITTÄJYYS

Jäsenvaltiot edistävät uusien ja parempien työpaikkojen luomista kannustamalla yrittäjyyttä, innovointitoimintaa, investointikapasiteettia ja suotuisaa toimintaympäristöä kaikille yrityksille. Erityishuomiota kiinnitetään uusien yritysten, palvelusektorin sekä tutkimuksen ja kehityksen työluontimahdollisuuksiin. Yrityspolitiikan vertailuprosessin ja pienyrityksiä koskevan eurooppalaisen peruskirjan tukemissa politiikkaa koskevissa aloitteissa keskitytään:

- yksinkertaistamaan ja keventämään yrityksen perustamiseen sekä henkilöstön palkkaukseen liittyviä hallinnollisia ja lainsäädännöllisiä esteitä samoin kuin helpottamaan uusien yritysten, uusien ja nykyisten PK-yritysten ja kasvavien ja työpaikkavaltaiten yritysten pääoman saantia (ks. myös talouspolitiikan laajat suuntaviivat, suuntaviiva 11),
- edistämään yrittäjyyteen ja johtotaitoihin liittyvää koulutusta ja antamaan tukea — myös koulutuksen kautta — jotta yrittäjyydestä tulisi uravaihtoehto kaikille.

3. VASTATAAN MUUTOKSIIN JA EDISTETÄÄN SOPEUTUMISKYKYÄ JA LIKKUVUUTTA TYÖMARKKINOILLA

Jäsenvaltiot helpottavat työntekijöiden ja yritysten kykyä sopeutua muutoksiin, ottaen huomioon sekä joustavuuden että turvallisuuden tarpeen ja korostaen työmarkkinaosapuolten keskeistä tehtävää tältä osin.

Jäsenvaltiot tarkistavat ja tarvittaessa nykyaikaistavat työlänsäädännön liian rajoittavia tekijöitä, jotka vaikuttavat työmarkkinadynamiikkaan ja niiden ryhmien työllistettävyyteen, joilla on vaikeuksia päästä työmarkkinoille, kehittävät työmarkkinaosapuolten vuoropuhelua, edistävät yritysten sosiaalista vastuuta ja toteuttavat muita asianmukaisia toimenpiteitä, joilla pyritään edistämään

- työsopimus- ja työskentelyjärjestelyiden, myös työaikajärjestelyjen, monimuotoisuutta, millä edistetään uralla etenemistä sekä parempaa tasapainoa työn ja yksityiselämän samoin kuin joustavuuden ja turvallisuuden välillä,
- työntekijöiden, erityisesti heikosti koulutettujen työntekijöiden koulutukseen pääsyä,

- parempia työoloja, myös työterveyttä ja -turvallisuutta; tällä politiikalla on pyrittävä erityisesti vähentämään merkittävästi työtapaturmien esiintymistiheyttä ja ammattitauteja,
- innovatiivisten ja kestävien työn organisaatiomuotojen laatimista ja levittämistä, mikä tukee työvoiman tuottavuutta ja työn laatua,
- talouden muutosten ja rakenneuudistusten ennakoimista ja positiivista hallintaa.

Jäsenvaltiot puuttuvat työvoimapulaan ja pullonkauloihin useiden toimenpiteiden avulla, kuten edistämällä ammattien välistä liikkuvuutta ja poistamalla alueellisen liikkuvuuden esteitä — etenkin panemalla täytäntöön ammattitaitoa ja liikkuvuutta koskeva toimintasuunnitelma, parantamalla ammattitaidon ja -pätevyiden tunnustamista ja avoimuutta sekä sosiaaliturva- ja eläkeoikeuksien siirrettävyyttä ja tarjoamalla asianmukaisia kannustimia vero- ja etuusjärjestelmissä — ja ottamalla huomioon maahanmuuttoon liittyvät työmarkkinanäkökohdat.

Työskentely- ja koulutusmahdollisuuksien avoimuutta olisi edistettävä kansallisella ja Euroopan tasolla työnhakijoiden ja työpaikkojen yhteensovittamisen tukemiseksi tehokkaasti. Vuoteen 2005 mennessä työnhakijoiden olisi kaikkialla EU:ssa pystyttävä saamaan tietoa kaikista jäsenvaltioiden työnvälityspalveluissa ilmoitetuista avoimista työpaikoista.

4. EDISTETÄÄN INHIMILLISEN PÄÄOMAN JA ELINIKÄISEN OPPIMISEN KEHITTÄMISTÄ

Jäsenvaltiot panevat täytäntöön elinikäisen oppimisen strategiat, myös parantamalla koulutusjärjestelmien laatua ja tehokkuutta, jotta ihmiset voisivat hankkia tietoyhteiskunnassa nykyaikaiselta työvoimalta vaadittavat taidot, jotta heillä olisi mahdollisuus urakehitykseen ja jotta vähennettäisiin ammattitaidon ja työmarkkinoiden vaatimusten välistä epäsuhataa ja työmarkkinoiden pullonkaloja.

Asianmukaisella politiikalla pyritään kansallisten painopisteiden mukaisesti vuoteen 2010 mennessä saavuttamaan erityisesti seuraavat tulokset:

- Euroopan unionin 22 vuotta täyttäneistä vähintään 85 prosentin pitäisi olla keskiasteen tutkinnon suorittaneita,
- elinikäiseen oppimiseen osallistujien keskimääräisen osuuden pitäisi olla Euroopan unionissa vähintään 12,5 prosenttia työikäisestä aikuisväestöstä (25—64-vuotiaista).

Tällä politiikalla pyritään erityisesti lisäämään investointeja inhimilliseen pääomaan. Tässä yhteydessä on tärkeää, että yritysten investointeja aikuiskoulutukseen lisätään merkittävästi, pyrkimyksenä edistää tuottavuutta, kilpailukykyä ja aktiivisena ikääntymistä. Työnantajien ja yksityishenkilöiden tosiasiallisia investointeja inhimilliseen pääomaan helpotetaan.

5. LISÄTÄÄN TYÖVOIMAN TARJONTAA JA EDISTETÄÄN AKTIIVISENA IKÄÄNTYMISTÄ

Jäsenvaltiot edistävät riittävää työvoiman saantia ja työllistymismahdollisuuksia talouskasvun ja työllisyyden tukemiseksi, ottaen huomioon työvoiman liikkuvuuden, kuten erityissuuntaviivassa 3 on todettu. Erityisesti jäsenvaltiot

- lisäävät työmarkkinoille osallistumista hyödyntämällä kaikkien ikäryhmien potentiaalia sellaisen kattavan lähestymistavan avulla, joka koskee etenkin työpaikkojen saatavuutta ja houkuttelevuutta, työn tekemistä kannattavaksi, ammattitaidon nostamista ja riittävien tukitoimenpiteiden tarjoamista,
- edistävät aktiivisena ikääntymistä esimerkiksi parantamalla työssä pysymiseen kannustavia työoloja — esimerkiksi pääsyä täydennyskoulutukseen, työterveyden ja -turvallisuuden erityisen merkityksen tunnustamista ja työn organisoimisen innovatiivisia ja joustavia muotoja — ja poistamalla kannustimia varhaiseen työmarkkinoilta poistumiseen erityisesti uudistamalla varhaiseläkejärjestelmiä ja varmistamalla, että on kannattavaa pysyä työmarkkinoilla, sekä rohkaisemalla työnantajia ottamaan palvelukseen vanhempia työntekijöitä.

Politiikalla pyritään vuoteen 2010 mennessä erityisesti nostamaan viidellä vuodella tosiasiallista työmarkkinoilta poistumisikää Euroopan unionin tasolla (jäksi arvioitiin 59,9 vuotta vuonna 2001). Tässä työmarkkinaosapuolilla on merkittävä tehtävä. Kaikkien kansallisten tavoitteiden olisi oltava johdonmukaisia Euroopan unionin tasolla odotettavien tulosten kanssa, ja niissä olisi otettava huomioon kansalliset erityisolosuhteet,

- ottavat tarvittaessa täysimääräisesti huomioon maahanmuutosta saatavan työvoiman lisätarjonnan.

6. SUKUPUOLTEN TASA-ARVO

Jäsenvaltiot kannustavat naisten osallistumista työmarkkinoille sukupuolten välisen tasa-arvon valtavirtaistamistoimia ja poliittisia erityistoimia yhdistäen ja vähentävät merkittävästi työllisyys- ja työttömyysasteisiin sekä palkkaan liittyviä eroja sukupuolten välillä vuoteen 2010 mennessä. Tässä suhteessa työmarkkinaosapuolten tehtävä on ratkaisevan tärkeä. Poliitikalla pyritään vuoteen 2010 mennessä erityisesti vähentämään huomattavasti sukupuolten välistä palkkaeroa kaikissa jäsenvaltioissa, tavoitteena sen poistaminen kokonaan. Tässä turvaututaan monipuoliseen lähestymistapaan, jossa otetaan huomioon sukupuolten välisen palkkaeron taustalla olevat tekijät, kuten alojen tai ammattien eriytyminen sukupuolen mukaan, yleissivistävä ja ammatillinen koulutus, työpaikaluokitukset ja palkkajärjestelmät, tietoisuuden lisääminen ja avoimuus.

Erityishuomiota kiinnitetään työ- ja perhe-elämän yhteensovittamiseen etenkin tarjoamalla lasten ja muiden huollettavien hoitopalveluita, kannustaen vastuun jakamiseen perhe- ja työelämässä ja helpottaen työhönpaluuta poissaolotilastaan jälkeen. Jäsenvaltioiden olisi poistettava pidäkkeitä naisten osallistumiselta työvoimaan ja pyrittävä lastenhoitopalvelujen kysynnän huomioon ottaen ja lastenhoidon tarjontaa koskevien kansallisten malliensa mukaisesti tarjoamaan lastenhoitopalveluja vuoteen 2010 mennessä vähintään 90 prosentille kolmevuotiaista ja sitä vanhemmista alle kouluikäisistä lapsista ja vähintään 33 prosentille alle kolmevuotiaista lapsista.

7. EDISTETÄÄN TYÖMARKKINOILLA HEIKKOMASSA ASEMASSA OLEVIEN RYHMIEN INTEGROITUMISTA JA TORJUTAAN NÄIDEN SYRJINTÄÄ

Jäsenvaltiot edistävät työmarkkinoilla erityisvaikeuksia kohtaavien ihmisten — esimerkiksi koulunkäynnin kesken jättäneiden, heikosti koulutettujen työntekijöiden, vammaisten, maahanmuuttajien ja etnisten vähemmistöjen — integroitumista kehittämällä heidän työllistettävyyttään, lisäämällä työmahdollisuuksia ja ehkäisemällä kaikkia heidän syrjintänsä muotoja.

Tällä poliitikalla pyritään vuoteen 2010 mennessä erityisesti seuraaviin tuloksiin:

- EU:n keskimääräinen varhain koulunkäynnin päättävien osuus korkeintaan 10 prosenttia,
- huomattava vähennys heikommassa asemassa olevien ryhmien työttömyyskuiluissa kussakin jäsenvaltiossa kansallisten tavoitteiden ja määritelmien mukaisesti,
- huomattava vähennys muiden kuin EU:n ja EU:n kansalaisten työttömyyskuiluissa kussakin jäsenvaltiossa kansallisten tavoitteiden mukaisesti.

8. TEHDÄÄN TYÖNTEKO KANNATTAVAKSI TYÖN HOUKUTTELEVUUTTA LISÄÄVIN KANNUSTIMIN

Jäsenvaltiot uudistavat taloudellisia kannustimia, jotta työnteosta tulisi houkuttelevaa ja jotta miehiä ja naisia kannustettaisiin etsimään ja ottamaan vastaan työtä ja pysymään työssä. Tältä osin jäsenvaltioiden olisi kehitettävä asianmukaisia politiikkoja, joiden tarkoituksena on vähentää työtätekevien köyhien määrää. Jäsenvaltiot tarkistavat ja tarvittaessa uudistavat vero- ja etuusjärjestelmiä ja niiden vuorovaikutusta, jotta poistettaisiin työttömyys- ja köyhyysloukut ja työmarkkinoiden ulkopuolella olemiseen liittyvät loukut ja kannustettaisiin naisten, heikosti koulutettujen, ikääntyvien, vammaisten ja työmarkkinoilta kauimpana olevien työllistymistä.

Jäsenvaltiot tarkistavat erityisesti korvausasteita ja etuuskien kestoja, varmistavat tehokkaan etuuskien hallinnon etenkin suhteessa tehokkaaseen työnhakuun, mukaan luettuna työllistävyyden tukemiseen tarkoitettujen aktivoivien toimenpiteiden saatavuus ottaen huomioon yksittäiset tilanteet, harkitsevat tarpeen mukaan työssäkävijöille suunnattuja etuuksia ja työskentelevät työmarkkinoiden ulkopuolella olemiseen liittyvien loukkujen poistamiseksi; samalla on kuitenkin säilytettävä sosiaalisen suojelun riittävä taso.

Tällä poliitikalla pyritään vuoteen 2010 mennessä erityisesti alentamaan merkittävästi korkeita tosiasiallisia marginaaliveroasteita ja tarvittaessa matalapalkkaisten työntekijöiden verorasitusta kansalliset olosuhteet huomioon ottaen.

9. MUUTETAAN PIMEÄ TYÖ LAILLISEKSI TYÖKSI

Jäsenvaltioiden olisi kehitettävä ja pantava täytäntöön laajoja toimia ja toimenpiteitä pimeän työn poistamiseksi. Toimissa yhdistettäisiin yritys ympäristön yksinkertaistaminen, pidäkkeiden poistaminen ja asianmukaisten kannustimien tarjoaminen vero- ja etuusjärjestelmissä, lain täytäntöönpanovalmiuksien parantaminen ja seuraamusten käyttöönotto. Jäsenvaltioiden olisi ryhdyttävä tarvittaviin ponnisteluihin kansallisella ja EU:n tasolla ongelman laajuuden ja kansallisella tasolla saavutettujen tulosten mittaamiseksi.

10. ALUEELLISIIN TYÖLLISYYSEROIHIN PUUTTUMINEN

Jäsenvaltioiden olisi ryhdyttävä laaja-alaisiin toimiin alueellisten työllisyys- ja työttömyyserojen vähentämiseksi. Olisi tuettava mahdollisuuksia luoda työpaikkoja paikallisella tasolla, myös osuus- ja yhteisötalouden alalla, ja kaikkien asiaankuuluvien toimijoiden välisiä kumppanuuksia olisi kannustettava. Jäsenvaltiot

- edistävät suotuisia puitteita yksityisen sektorin toiminnalle ja investoinneille kehityksessä jäljessä olevilla alueilla,
- varmistavat, että julkinen tuki kehityksessä jäljessä oleville alueille keskitetään inhimilliseen pääomaan, tietopääomaan ja asianmukaiseen infrastruktuuriin tehtäviin investointeihin (ks. myös talouspolitiikan laajat suuntaviivat, 18 ja 19).

Koheesio- ja rakennerahastojen ja Euroopan investointipankin resursseja olisi hyödynnettävä täysimääräisesti.

HYVÄ HALLINTOTAPA JA YHTEISTYÖKUMPPANUUS TYÖLLISYYDEN SUUNTAVIIVOJEN TÄYTÄNTÖÖNPANOSSA

Jäsenvaltiot takaavat työllisyyden suuntaviivojen tehokkaan täytäntöönpanon, myös alue- ja paikallistasolla.

Parlamentaaristen elinten, työmarkkinaosapuolten ja muiden asiaankuuluvien toimijoiden osallistuminen

Hyvä hallintotapa ja yhteistyökumppanuus ovat merkittäviä tekijöitä Euroopan työllisyysstrategian täytäntöönpanon kannalta, kansalliset perinteet ja käytännöt samalla täysimääräisesti huomioon ottaen. Euroopan parlamentilla on tässä tärkeä tehtävä. Vastuu Euroopan työllisyysstrategian täytäntöönpanosta kuuluu jäsenvaltioille. Asiaankuuluvat parlamentaariset elimet sekä kansallisen, alueellisen ja paikallisen tason asiaankuuluvat toimijat työllisyyden alalla voivat antaa merkittävän panoksen, kansallisia perinteitä noudattaen.

Kansallisen tason työmarkkinaosapuolia olisi kehotettava varmistamaan kansallisten perinteidensä ja käytäntöjensä mukaisesti työllisyyden suuntaviivojen toimiva täytäntöönpano ja raportoimaan merkittävimmistä saavutuksistaan kaikilla niiden vastuualoilla, etenkin seikoista, jotka koskevat muutoksenhallintaa ja sopeutumiskykyä, joustavuuden ja turvallisuuden välistä synergiaa, inhimillisen pääoman kehittämistä, sukupuolten tasa-arvoa, työn tekemistä kannattavaksi, aktiivisena ikääntymistä sekä työterveyttä ja -turvallisuutta.

Alojen välisiä ja alakohtaisia Euroopan tason työmarkkinaosapuolia kehoitetaan osallistumaan työllisyyden suuntaviivojen täytäntöönpanoon ja tukemaan kansallisten työmarkkinaosapuolten ponnisteluja kaikilla tasoilla, esimerkiksi alojen välisellä, alakohtaisella ja paikallisella tasolla. Kuten alojen välisten Euroopan tason työmarkkinaosapuolten yhteisessä työohjelmassa ilmoitettiin, ne raportoivat vuosittain osuudestaan työllisyyden suuntaviivojen täytäntöönpanoon. Alakohtaisia Euroopan tason työmarkkinaosapuolia kehoitetaan raportoimaan omista vastaavista toimistaan.

Lisäksi operatiivisten yksiköiden olisi toteutettava työllisyyspolitiikkaa tehokkaasti ja toimivasti.

Riittävät määrärahat

Jäsenvaltiot varmistavat läpinäkyvyyden ja kustannustehokkuuden osoitettaessa määrärahoja työllisyyden suuntaviivojen täytäntöönpanoon noudattaen samalla tarvetta terveeseen julkiseen talouteen talouspolitiikan laajojen suuntaviivojen mukaisesti.

Jäsenvaltiot hyödyntävät täysimääräisesti yhteisön rakennerahastojen, etenkin Euroopan sosiaalirahaston, mahdollista panosta politiikan toteutuksen tukemiseen ja instituutioiden valmiuksien parantamiseen työllisyyden alalla.
